

Բ Ի Խ Բ Ա Կ Ն

Հ Ա Բ Ա Թ Ա Թ Ե Ր Թ

ԻԶ. ՏԱՐԻ

10 ՄԱՅԻՍ 1908

ԹԻԻ 20

ԲՈՎՂԱՆԴԱԿՈՒԹ ԻԻՆ. — Աֆիօնի առաջիկայ բերրը. — Թուրքիոյ խաղողներուն մէկ ողկոյզը՝ մէկ ոսկի. — Ի՞նչ է «titre libéré»ն. — Զրբաթ Թէտրիսի. — Առետր. Բառարան. — Նմոյշներ առետր. նամակներու. — Եւրոպական առետր. հրապարակներ. — Դատական ֆրոնիկ. — Առետր. ֆրոնիկ, եւն.

ԱՓԻՕՆԻ

Առաջիկայ Բերքը

Ներքին գաւառներէ առնուած վաւերական տեղեկու-
թիւններ կը յայտնեն որ աֆիօնի բերքն այս տարի հե-
տեւեալ քանակութեան կը հասնի. —

1600 մետուկ «Ինձի», Հաճի քէօյ, Զիւլէ, Թօքատ,
Ամասիա, Հէրէք, Նիքսար, Մալաթիա,
Խարբերդ, Ալայիդան, Իւրկիւլա, Եօզ-
ղատ, Գըրշէհիւր ևն.:

1200 մետուկ ՏՐՕԿԻՍԴ Իզմիլի շրջակայքը, Գարա-
հիսար ևն.:

350 մետուկ ՄԻՋԻՆ ԱՊՐԱՆՔ, Պալլքէսիւր ևն.:

850 մետուկ ՄԻՋԻՆ ԱՊՐԱՆՔ, Նալլըսան, Էնկիւրի,
Կէյվէ, Միխալըճ ևն.:

1500 մետուկ Սեւանիկի աֆիօն:

600 մետուկ Գոնիա, Ագշէհիւր, Գարաման, Սէյտի
շէհիւր ևն.:

Իբր 6100 մետուկ, մինչ անցեալ տարի եղած էր 3500:

ԹՈՒՐԲԻՈՅ ԽԱՂՈՂՆԵՐՈՒՆ ՄԷԿ ՈՂԿՈՅԶԸ՝ ՄԷԿ
ՈՍԿԻ. — Կարդալ յաջորդ էջէն սկսեալ:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԻՍՂԱՂՆԵՐՈՒՆ

ՄԷԿ ՈՂԿՈՅՁԸ՝ ՄԷԿ ՈՍԿԻ

×

Բնութեան կարծես նպատակաւոր մէկ տնօրինութիւնովը՝ աշխարհի զանազան կողմերը իրենց յատուկ մէջ մէկ նկարագիր ունին։ Աշխարհի մէկ մասին մէջ, բեւեռները, երկարատեւ ձմեռ մը կը տիրէ և տարւոյն մեծագոյն մասը՝ ցուրտը կ'իշխէ հոն, մինչ կեդրոնը, ատոր բոլորովին հակառակը, միշտ արևուն հրատապ ճառագայթներուն ենթարկուած, այրեցեալ գօտի մը դարձած է։ Կլիմայական այս ներհակ ազդեցութիւններուն հետեւանքով, աշխարհի զանազան մասերը բուսաբերական տարբեր յատկութիւններ ունեցած են։ Տաք կլիմաներու ներքեւ բամբակն ու խահուէն դիւրաւ կը հասնին, բարեխառն կլիմաներու տակ խաղողն ու ձիթապտուղը, իսկ ցուրտ կլիմաներու ներքեւ կ'աճին քթանն ու կանեփը։

Երկիրներ ալ կան, որոնք գրէթէ բոլորովին զրկուած են անեցողական այդ յատկութիւններէն, և իրենց կողերուն մէջ թաղուած հանքերովը կ'ապրեցնեն իրենց բնակիչները։

Բնական այս կարգադրութիւնը, այսինքն կլիմաներու զանազանութիւնը ծնունդ տուած է վաճառականութեան։ Երկիր մը, ա՛յն օրէն իսկ ուր քաղաքակրթութիւնը մոտ կը գործէ, և ատով անոր պէտքերը կը բազմապատկին, հարկ կ'ըզայ վայելելու սնունդի, հագուստի կարգ մը նիւթեր, զորս ինք չի կրնար արտադրել, և անհրաժեշտ կերպով ստիպուած է օտարէն հայթայթել։ Երկիր մը ո՛րչափ ալ ճարտարագործ ու հնարագէտ ըլլայ, չի կրնար խուսափիլ այդ հարկէն։ Զի կրնար իր հողին ու կլիմային անյարմար մէկ բերքը արտադրել, որովհետեւ, հակառակ անոր արուեստական բոլոր ջանքերուն, բնական պատճառներով կ'ամ պիտի չկրնայ լաւագոյնը արտադրել և կ'ամ այդ արտադրութիւնը ա՛յնքան սուղի պիտի ենէ որ պիտի չհասուցանէ անոր համար եղած զոհողութիւնները։

Ինչո՞ւ համար օտար երկիրները, գլխաւորաբար Անգ-

լիա, գրէթէ հարկադրուած են մեր թիֆթիկները գնելու . — որովհետեւ թիֆթիկ տուող այծերը մե'ր կլիմային, մե'ր երկրին միայն կը յարմարին, և ուրիշները ո'րքան ալ ջանան, թէ' միշտ ստորին տեսակէ պիտի արտադրեն և թէ անհարկի զոհողութիւնները ընելու պիտի ստիպուին, իսկ մենք ինչո՞ւ համար մանածը, կտաւը Անգլիայէ կը գնենք, քանի որ անոնց նախանիւթը՝ բամբակը՝ Անգլիա չի կրնար արտադրել և մենք կրնանք . — որովհետեւ, բացի անոր խոնաւ կլիմայէն, որ անհրաժեշտ է մանածին ինչ ինչ տեսակները պատրաստելու համար, Անգլիա ունի երկաթի ու գետնածուխի անսպառ հանքեր, որոնցմով միայն կարելի է մանածի ու կտաւի գործարաններ հիմնել ու տնտեսապէս բանեցնել: Շատ օրինակներ կրնանք տալ, հաստատելու համար թէ քաղաքակիրթ երկիրներ անխուսափելի կերպով կարօտ են օտար երկիրներու արտադրութեան և զոր կրնան հայթայթել վաճառականութեան միջոցով: Այսպէս, եթէ կլիմաներու զանազանութիւնը ուղղակի ծնունդ տուած է վաճառականութեան, միւս կողմէ, անուղղակի պատճառ եղած է երկրի մը հարստութեան, ճոխութեան: Վաճառականութեան միջոցներով յարգ կ'առնէ, արժէք կ'ունենայ երկրի մը ա'յն բերքը, որ սպառումէ աւելնալով թերեւս անպէտ պիտի փճանար տեղւոյն վրայ: Եւ երկիր մը, աշխարհագրական ի'նչ դիրքի մէջ ալ ըլլայ, կրնայ օգտուիլ իր բնական նկարագրին յատկութիւններէն, կը բաւէ որ գիտնայ զանոնք արժեցնելու միջոցը: Երկրագործութեան մասին, հոգը մշակել, շատ արտադրել, և ծախելու համար գնողին սպասել—գործելու հնօրեայ եղանակներ—բաւական չեն հիմա: Թէ' երկրագործութեան և թէ արհեստի ամէն ճիւղերուն մէջ, այժմ՝ շահագործումի էական պայմանն է լաւը արտադրել և զայն աւելի շատ վաճառողին տրամադրութեան ներքեւ դնել: Օգտուելու համար, նիւթի մը լաւագոյնը պէտք է արտադրել, որովհետեւ այդ բերքը ո'րչափ ալ կլիմայի ազդեցութեան արդիւնք ըլլայ, անոր արտադրութիւնը բացարձակ կերպով մէկ երկրի մը առանձնաշնորհումը չի կրնար ըլլալ, ուրիշ երկիրներ ալ եթէ ոչ լաւագոյնը, գոնէ կրնան անոր մօտ տեսակ մը արտադրել, շնորհիւ արուեստական ճարտար եղանակներու:

Ամէն երկիր իր հողին ու կլիմային ընծայած առաւելութիւնները այն ատեն կրնայ արժեցնել, երբ ի վիճակի կ'ըլլայ ուրիշին չկրցածը, լաւագոյնը. ընտիրը արտադրել: Ասոնցմէ արդիւնաւորութիւն համար անհրաժեշտ երկրորդ պայման մ'է հիմա արտադրութիւնը սպառողին տրամադրելի ընելը: Որչափ ալ հազուագիւտ և ընտիր որակէ ըլլան մեր բերքերն ու արտադրութիւնները, չենք կրնար անոնց այդ յատկութիւններէն ըստ արժանւոյն օգտուիլ, եթէ չփնտռենք, չգտնենք զանոնք զնահատող հրապարակներ, եթէ նոյն արտադրութիւնները չծանօթացնենք անոնց և սպառումի համար տրամադրելի չընենք: Գործելու այս պայմանը մրցումը հնարած է, և հիմա, ամէն ճարտարութեանց մէջ՝ յաջողելու համար չի բաւեր միայն մեծ դրամագլուխով, բազմաձախս գործիքներով անթերի նիւթեր արտադրել, այլ անոնց հետ պէտք է նաեւ նկատի առնել զանոնք հրապարակելու, ծանօթացնելու և յաճախորդին տրամադրելի ընելու միջոցները: Եթէ այս երկու պայմանները լրացուին, երկիր մը կրնայ նիւթապէս օգտուիլ իր բնական առաւելութեանց չափով, Եւ բնութիւնը իր շնորհները անխտիր ամէն երկրի տուած չէ հաւասար չափով: Ոմանք աւելի արդիւնաւորուած են, ոմանք շատ քիչ: Բարեբախտաբար մեր երկիրը, Թուրքիա, բնական նկարագրի և աշխարհագրական դիրքի տեսակէտով, ամէնէն աւելի նպաստաւորուածներէն է: Բերքեր կան զորս կրնանք մեր երկրին առանձնաշնորհաւ արտադրութիւնները նկատել: Մեր խաղողը, թուզը, ծխախոտը, աֆիօնը և այս կարգի շատ մը նիւթեր մեր և մենէ զատ քանի մը դրացի երկիրներու յատուկ բերքեր են: Եթէ մենք ի վիճակի ըլլանք այդ բերքերուն լաւագոյնը արտադրել և զայնս աւելի շատ վճարողին տրամադրելի ընել, լիովին կրնանք արժեցնել բնական այն նպաստաւոր հանգամանքները, որոնցմով օժտուած է մեր երկիրը:

Հսենք թէ ինչ բան թելադրեց մեզի այս տողերը գրելու:

Թերթի մը մէջ կարդացինք որ Օսմանցի վաճառական մը երբ Բեթերսպուրկ կը գտնուէր, հոն ճաշարան մը կը մտնէ և ցուցափեղկին մէջ խաղողի քանի մը

ողկողները ցուցադրուած կը տեսնէ։ Ձմեռուան մէջ խաղող գտնել, մանաւանդ Բեթերապուրկ, ուր որթատունկը չաճիր, իրեն զարմանք ու հետաքրքրութիւն կ'առթէ և կը փափաքի ճաշին վրայէն բօսսիօն մը խաղող ուտել։ Կ'ասպարէ և պնակի մէջ քանի մը հատերով ողկոյղ մը կը բերուի։ Ի՞նչ կ'արժ։ այդքան խաղողը Օսմանցիի մը համար՝ որ իր երկրին մէջ վարժուած է առատ առատ վայելելու անկէ։ Բօսսիօն մը եւս կ'ուզէ։ Նոյնքան մը եւս կը բերուի։ Ճաշը կ'աւարտի, հաշիւը կը ներկայացնեն, մօտ երեք ոսկիի դուստր մը որուն երկու ոսկիէն աւելին երկու բօսսիօն խաղողին համար։ Վաճառականը կը վճարէ դրամը, բայց բացատրութիւն կը պահանջէ, որու կը պատասխանեն թէ Բեթերապուրկի մէջ տարւոյն այն եղանակին Թուրքիոյ լաւագոյն տեսակէ խաղողին բօսսիօնը միթէ չա՞րժեք մէկ ոսկի։ Մարդը գոհ սրտով կը վճարէ և կը մեկնի, մտածելով որ իր երկրին արտադրութիւնը այդքան յարգ ունի և սուղ գնով կը ծախուի օտար երկրի մը մէջ։

Երբ կարդացինք այդ իրական պատմութիւնը, խորհեցանք թէ ո՞րչափ դրամ կրնար շահիլ մէկը, եթէ կարող ըլլար մեր երկրին հռչակաւոր բերքերէն խաղողին, ելակին, թուզին համար այդ կարգի հրապարակներ ճարել, տարւոյն յարմար մէկ եղանակին գանձնք հոն սպառել կրնալու միջոցները գտնէր, և ճիշտ այն պահուն երբ այս մտածումով զբաւուած էինք, ստացանք Ուրֆայէ երկու տուփ քեմէի նմոյշ։

Իլւաակնի ընթերցողը կը յիշեն թէ այս տեղական բերքը ծանօթացնելու համար քանի մը յօդուածներ նուիրեցինք, որոնք արձագանգ գտան օտար թերթերու մէջ իսկ։ Այդ պտուղին յարգն ու արժէքը բացատրեցինք և թելադրեցինք որ արտադրողները նմոյշներ ղրկեն Եւրոպա, ուր տարւոյն և պարագային համեմատ, քիլօն մինչև 70—80 զրշ. կ'արժէ։

Գործի մարդոց շատերու բաւական հետաքրքրութիւն պատճառեցին մեր տեղեկութիւնները թէ՛ տեղացի և թէ՛ օտար սուլտաններ մեզի դիմելով փափաք յայտնեցին մեր միջոցով նմոյշներ ստանալ։ Գրեցինք Ուրֆա, մեր թղթակ-

ցին, և երկար ժամանակէ մը ետք, հազիւ չորս ամիսէն, կըրցանք ստանալ նմոյշները, բայց ի՛նչ սոսկալի վիճակի մէջ: Մէկ մասը փտած, մէկ մասը թթուած, վերջապէս նմոյշ մը որ մեզի յուսաբեկ ընելէ զատ ուրիշ արդիւնք մը չունեցաւ: Վստահ ենք և հաստատապէս գիտենք թէ այդ պտուղը, որ տեղւոյն վրայ ոչինչ գինով մը կը ծախուի, Եւրոպայի մէջ յարգի է և լեցուն գին ունի: Բայց անկէ օգտուելու համար, զայն արժեցնելու համար Զանք, խընամք, ճաշակ ու զոհողութիւն պէտք են, և ասոնք ա՛յն կարգի պայմաններ են որ կը պակսին մենէ շատերուն քով: Ա՛յս է պատճառը որ չենք կրնար օգտուիլ մեր երկրին յատուկ ա՛յն արտադրութիւններէն իսկ, որոնք ընտկան պատճառներով կրնային մեզի համար շահու մէկ մէկ անըսպառ միջոցներ ըլլալ:

Ինչ է “TITRE LIBRE,,

X

Տակաւին իբր տասնըհինգ տարի առաջ, Անգլիաէ զատ Եւրոպայի միւս երկիրներուն մէջ արտօնուած էր 500 ֆր.է պակաս գնով արժեթուղթ հրապարակ հանելը: 250 ֆր.նոց բաժնեթուղթ հազուագիւտ էր այն ատեն: Եւրոպական կառավարութիւնները, մասնաւորաբար Ֆրանսա, նկատի առնելով այդ օրէնքին անպատեհութիւնները, թոյլատրեցին 250, 200 և 100 ֆր.ի գնով բաժնեթուղթեր հանել: Ասկէջ զատ, Բարիզի դրամական հրապարակին վրայ ընդունուեցաւ 50—25 և նոյն իսկ 5 ֆրանքնոց օտար թուղթերուն առեւտուրը:

Այս բաժնեթուղթերը, իրենց ներկայացուցած գործին յաջողութեան համեմատ, երբեմն եռապատիկ, քառապատիկ աւելի գին կ'արժեն սակարանին մէջ: Այն ատեն, երբ բաժնեթուղթերը միայն 500 ֆր. կ'արժէին, սակարանի գործերով հետաքրքրուողը գիտէր թէ ա՛յն ինչ թուղթը իր հանման գինէն սաչափ աւելի կ'արժէ օրուան սակերու համեմատ: Հիմա այդպէս է: Տարբեր գիններով արժեթուղթեր հրապարակ կը հանեն: Ասոնց արժէքը պարագային համե-

մատ քանի մը պատիկ կը բարձրանայ, և հարկ է ճշտել, գիտնալ թէ անոնց համման գինը քանի՛ է և ո՛րքան բարձրացած է: Ասիկա շատ կարեւոր է արժեթուղթի առեւտուրով և սակարանի գործերով շահագրգրուող անձերու համար: Բաժնեթուղթի մը համման գնոյն և անոր ստացած օրուան արժէքին մէջ տեւոյ կապակցութիւն կայ:

Ճարտարային ձեռնարկ մը ո՛րչափ ալ յաջող ու բարգաւաճ վիճակ մը ունենայ, անոր յատկացած դրամագլուխը հարիւրին 15—20, առ առաւելն 50 շահ կրնայ արտադրել: Բաժնեթուղթ մըն ալ իրապէս չի կրնար իր համման գնոյն ութը, տասը անգամը արժէք ունենալ, որովհետեւ անիկա գործին դրամագլուխը կը ներկայացնէ, և գործին արտադրած շահուն հետեւելով միայն աւելի կամ նուազ բարձր արժէք մը կ'ունենայ սակարանին մէջ: Արդ, երբ կը տեսնենք որ այն ինչ բաժնեթուղթը 900—1000 ևն. ֆր.ի ելեր է, անհրաժեշտ կերպով պէտք է տեղեկանանք անոր համման գնոյն: Որովհետեւ, եթէ բաժնեթուղթը 500 ֆր.ի համման գին ունէր, ըսել է որ, օրուան սակին համաձայն, անոր գինը կրկին անգամ բարձրացեր է, ինչ որ բնական է: Արդիւնաւոր գործ մը կրնայ նախապէս ենթադրուած նուազագոյն սակով շահուն, որ սովորաբար 4—5% կը հաշուուի, կրկինը արտադրել, որով կ'արդարանայ բաժնեթուղթին կրկին գին մը արժելը: Սակայն եթէ բաժնեթուղթին համման գինը 100 ֆր. ըլլար, և օրուան գնով արժէր 1000 ֆր. այսինքն տասն անգամ աւելի, այս պարագային խնդիրը բոլորովին կը փոխուէր և նոյն խոկ այդ բաժնեթուղթին համար կասկածելու առիթ կուտար: Ասկէց զատ, ուրիշ պարագայ մըն ալ կայ որ մասնաւոր կերպով հարկ կ'ըլլայ համման գնոյն տեղեկանալու: Ճարտարային ձեռնարկները 30—40 տարուան արտօնութիւն կ'ունենան և այդ պայմանաժամը լրանալուն, ընկերութիւնք բաժնեթուղթերուն փոխարէնը կը հատուցանեն անոնց համման գնոյն համեմատ, ո՛չ թէ օրուան արժէքին վրայ: Խոհեմ ու հաշուագէտ դրամատէրները սովորաբար ամէն անգամ իրենց ստացած շահարժիւնէն մաս մը կը յատկացնեն գիներու այդ տարբերութենէն իրենց կրելիք վեժուր քոցելու համար: Օրի-

նակի համար, եթէ սակարանին մէջ 580 ֆր. արժող թուղթի մը հանման գինը 500 ֆր. ըլլայ, այն ատեն գրամատէրը 80 ֆր.ի հաշուով պահեստի մը կը յատկացնէ, իսկ եթէ անոր հանման գինը 250 ֆր. ըլլայ, այս պարագային 330 ֆր.ի վրայ մաս մը պէտք է հանել իր ստացած շահաբաժիններէն:

Բաժնեթուղթերու գործառնութեանց մէջ ուշադրութիւն ընելիք կէտ մ'ալ անոնց շիպեռէ ըլլալը կամ չըլլալն է: Բաժնեթուղթեր երբ առաջին անգամ հրապարակ կ'ենեն, անոնց փոխարժէք դրամը կա'մ ամբողջովին կը գանձուի բաժնետէրերէն և կամ մէկ մասը միայն կը գանձուի և միւս մասը ի պահանջել հարկին վճարելու կը պարտաւորի բաժնետէրը: Առաջին պարագային, բաժնեթուղթերը շիպեռէ կ'ըլլան, երկրորդ պարագային՝ նոն շիպեռէ թուղթերը երկու տեսակ կ'ըլլան: Անոնց մէկ տեսակին մէջ որոշապէս յայտնուած են հատուցուելիք գրամագլուխին պայմանաժամերն ու քանակութիւնը, իսկ միւս մասը անպայման է: Չվճարուած գրամագլուխը ա'յն ատեն պիտի պահանջուի, երբ գործը պէտք ունենայ այդ գրամին:

Դրամական հրապարակներու վրայ շիպեռէ թուղթերէն համեմատաբար նուազ արժէք կ'ունենայ, նոն շիպեռէ թուղթերուն այն տեսակը, որուն մէջ յայտնի պայմանադրուած է վճարելի մնացորդ գրամագլուխին պայմանաժամը: Թէեւ բանաւոր չէ այս տարբերութիւնը, և նոյն իսկ վիճակահանութեամբ արժող թուղթերուն համար գրամատէրին աւելի շահաւոր են նոն շիպեռէ թուղթերը, բայց փորձը ցոյց տուած է որ գրամատէրք ընդհանրապէս այս կէտը հաշուոյ չեն առնիր, այլ նախամեծար կը համարեն իրենց վճարելիք գրամը մէկ անգամէն հատուցանել:

Անպայման կերպով նոն շիպեռէ մնացած թուղթերը գիներու հաստատութեան կողմէ այնքան ապահովութիւն չեն ներշնչեր: Ուստի, գրամատէր մը պէտք է բաղդատաբար աւելի մեծ շահ սպասէ անոնցմէ, կամ այդ կէտը նկատի առնելով, անոր նուազ արժէք մը դնէ: Նոն շիպեռէ բաժնեթուղթերուն չհատուցուած գրամագլուխը սովորաբար յանկարծ կը պահանջուի այն պահուն երբ կա'մ գործին վի-

ճակը խաթարած է և կամ հրապարակին վրայ դրամական տաճնապ մը կայ: Այս երկու պարագային ալ, դրամ գտնելը դժուար է: Մարդ գիւրաւ չի կրնար դրամագլուխ յատկացնել ձախող գործի մը, արդէն դրամական տաճնապի առտեն դրամ իսկ չի գտնուիր: Հ'տեւութիւնը կ'ըլլայ գինեւորուանկում, ուրկէ կը տուժէ դրամատէրը: Նոսի լիպեռէ բաժնեւթուղթերով հիմնուած են ապահովագրական և դրամական քանի մը լուրջ ձեռնարկներ, բայց այդ նոսի լիպեռէ բաժնեւթուղթերուն մեծագոյն մասը ապահով վիճակ մը չունին, և այդ պատճառաւ յանձնարարելի չեն:

ԶՐԱԱԹ ԹԵՏՐԻՍԻ

Իգլիմ վէ արագիտի միւստիտ օլան պիւլումու մէմալիք տէ զրաաթըն թէրագգըսը վէ զրաաթ թէտրիսի իչուն գապուլ օլընմըչ օլան ուսուլլարըն զիքր ու պէյանը ֆայիաէտէն խալի տէյիլ տիր: Գուվլէի ինպաթիյէսինին ֆէվգէլատէլիյի ումուլմըն միւսէլլէմի օլան Անատօլուը Շահանէտէ ստէլի լութֆուտէի ձէնապը Փատիշահիտէ թիմուր եօլլարը եէվմէն ֆի եէվմէն թէվասու իթմէքտէ օլտըղընտան պու գըթատա զրաաթըն թէրագգըսընըն Հիւքիւմէթը Սէնիլէնին տհվալը իգթիսատիյէսինէ թէէսիր իտէճէյի վագիլ ու աշիքհար տըր:

Միւսէստաթը թէտրիսիյէ թանիֆի բէք էսառը օլան Ալամանհատա ֆինուըն զրաիւէ պիրինճի մէվգըը իշթիդալ իթմէքտէ վէ Ֆադաթ պիր ալ մուսթէլիթ պուլընմագտա վէ զրաաթ տարիւլ ֆիւնուընյար, զրաաթ մէքթէպլէրի վասըթասըըլա թէտրիս օլընմագտա տըր: Պուընլարտան մատտա միւնհասըրէն զրաաթ թէտրիս օլընան պիր թագըմ մէքթէպլէր վար տըր քի պուընլարտա մէվսիմի սէյֆտէ ամէլիյաթ վէ մէվսիմի շիթատա նագտրիյաթ իլէ իշթիդալ իտիլուը: Զրաաթ մուսալլիմլէրի թարաֆընտան ուսուլը տաիրէսինտէ զրաաթ թէտրիս օլընան միւթէատտիտ մէքթէպլէրին մաֆէվգընտա պուլընան մէքեաթիպ թօփրաղըն իհթիյաճը օլմամտընա ըագմէն էհալիյի ճէլպ իթմէքտէ տիր: Գատիմտէն պէրու, Աւարիա զրաաթ թէտրիսինէ ֆէվգէլատէ էհէմ-

միյէթ վերմիշ վէ թէսարրուֆը էմլաք սայէսինտէ մէղքիւր գըթատա ղայէթ մուհիմմ նիւմուռնէ թարրալարը մէշհուտ օւմադտա պուլընմըշ տըր: Վիեննատա օրմանճըլլգ վէ չիֆթճիլիյէ տաիր իւչ շիւպէյէ միւնգասիմ պիր մէքթէպ վար տըր: Լաքին Բրազովա, Ղրաչ, Քրակ, Լէմպէրկ, Պրիւն շէհրլէրինտէ տարիւլֆիւնուռն մուալլիմլէրի թարաֆնտան զրաաթըն նազարիյաթընս տաիր գոնֆէրանլար վէրիլիր:

Պիր թագըմ գրաաթ մէքիաթիպը ալիյէ վէ թալիյէսինտէն պաշգա շարապճըլլգ, պաղչէվանլլգ, պիրաճըլլգ թէտրիսի իչուռն քիւշատ օլընմըշ պիր թագըմ մէքթէպլէր էհալիւնին ինթիյաճաթընը տէֆ իթմէքտէ վէ իպթիտալի գրաաթ մէքթէպլէրտէն մատտա գըշ տէրալէրի հէր նէ գատար Ալամանիա տէրէճէսինտէ էսասլը տէյիլ իսէտէ երնէ մուհիմմ պիր մէվգը իշղալ իլլէմէքտէ տիր: Մաճարիստան գուրա էհալիւնին տահա միւքէմմէլ գրաաթ թէտրիս իթտիրմէք սուրէթի իլէ գրաաթ թահսիլինէ ըէք զիյատտէ էհէմմիյէթ վէրտիլինի իսպաթ իտիլօր: Իթալիա ումում մէմլէքէթտէ պիր սուրէթլէ գրաաթ թէտրիս իտէճէք հէրտէ մուսթէլիֆ մընթաղալարտա մուսթէլիֆ ուսուլլար թագիպ իթմէքտէ տիր: Բէրուզ գրաաթ մէքթէպի ալիսինին բուզրամը Միլանտա թագիպ օլընմամագտա օլտըղը կիպի ֆիտանճըլլգ, գէյթուռն աղաճը, հայլան հէթիշտիրիլմէսի, սիւտճիւլիւք իչուռն մուսթէլիֆ մէքթէպլէր վար տըր, վէ պուրալարտա մէմալիքի սայիրէ մպլիւմաթը թէտրիս օլընմազ. ֆէվգէլտտէ նաֆի օլան պու ուսուլտան ղայէթ միւքէմմէլ նէթալիճ իսթիսհալ գըլընմըշ տըր: Սէհար մուալլիմլէր վասըթաընըլա տաիսի գրաաթ թէտրիս օլընմագտա օլուպ սէնիյն ախիրէտէ պուսլար թէզեիտ իտիլմիշ վէ իթիպարը գրայի վէ էսասլը ուսուլլար հագգընտա տաիսի մալիւմաթ վէրիլմիշ վէ պուշլարտան էհալիւնէ ֆէվգէլաանէ հիւսնիւ թէէսիր կէօրիւլմիշ տիր:

Իսկիլթէրաեա կէլինճէ պու գըթա գրաաթ թէտրիսի նոգթայի նազարընըլա էսասլը պիր սուրէթտէ թագսիմ օլընմամըշ տըր. մամաֆիի հարըմ ասըրտան պէրու պու գըթա տաիսի մէմալիքը սայիրէ սէվիյէսինէ վասըլ օլմագ իչուռն շահանը մէտհուռնհա մէսալի սարֆ իթմէյէ պաշլամըշ տըր: 1875 սէնէսինտէ եալընըգ էտիմպուրկ տարիւլֆիւնուռնտա

գրաւթ թէտրիս օլլնուր, վէ 1890 սէնէսինտէն պէրու պու վազիֆէ մուգթէտիր մուալլիմէրէ իյֆա իթտիրիուր վէ պիրտէ Սըրսէստր մէքթէպինտէ գրաւթ թէտրիս իտիրուր իտի: Պու սէպէպտէն ինկիլթէրատա գրաւթ թահսիլ իթմէք արգուսընտա պուլլնանլար մէմալիքի սայիրէնէ վէ պա խուսուս դայէթ պէօյիւք գրաւթ մէքթէպի պուլլնմազլա մարսֆ օլան Ֆրանսաեա միւրաճաւթ իտէրլէր իտի: Նաւաշ եավաշ կէօրիւէն իհթիյաճ իւզէրինէ ինկիլթէրա տարիւֆիւնուսլարընտա գրաւթ տէրսլէրի թէէսիս իտիրիւ: 1889 սէնէսինտէ ինկիլթէրատա գրաւթ նէզարէթի թէէքիլ օլլնտըգտան սօնրա զայ իտիրէն վազթըն թազմինի իչուս սորֆը մէսայի օլլնմազա իպթիտայր գըլլնմըշ տըր: 1881—1890 գարֆընտա ինկիլթէրանըն մուխթէլիֆ նօգթալարնտա սէքիզ ատէտ մէքթէպ քիւշատ օլլնմըշ վէ պուսլարտա գրաւթ տէրսլէրի թէտրիս իտիրալքտէն մաստա չիֆթիւք սահիպլէրի իլէ, ճէսիմ արագիլէ մալիք օլանլարը միւսթէֆիտ իաէճէք ոսւրէթտէ ամէլի տէրսլէր տախի վէրիւմէյէ իպթիտար գըլլնմըշ տըր:

Ամէրիգատա տախի վէսայիթին թէքէմիւլինէ պաշլանմըշ տըր: Ամէրիգատա չօքտան պէրու թէտրիս իչուս բէք չօք ֆէտաքիարլըք իսթիյար իտիրիւ, միւթէատիտ մէքթէպլէր քիւշատ օլլնմըշ վէ գրաւթ սէնայի իլէ պէրապէր թէրազգը իթմէքտէ պուլլնմըշ տըր: Նազարի վէ ամէլի գրաւթ թահսիլ օլլնան մէքիսթիպին ատէտի ալթմըշ պէշտէն ֆազլա տըր: Պու մէքթէպտէ միւստէթի թահսիլ դայէթ միւսթէլիֆ օլուպ, պիր հաֆթատան իթիպարէն սէնէլէրճէ տէվաթ իտէր: Ամէրիգանըն հէր թարաֆընտա նիւմունէ թարլալարը մէվճուտ օլուպ պուսլարըն վարիտաթը վասաթի օլարագ պէշ եիւզ պին ֆրանքա չըգմագտա տըր: Պուսլաշըն մագսէտի իսէ տէրսլէրի մունթագամէն թաագիպ իտէմէյէն գիւրաա լազլմ կէլէն մալիւմաթը գրայիյէի իթա իթմէքտէն իպարէթ պուլլնմագտա տըր: Փագաթ էքսէրի մէմալիքի սայիրէտէ օլտըղը կիպի պու գըթաաա տախի իքինճի տէրէճէ թահսիլ մէֆգուտ օլուպ հալընըգ թահսիլը ալի իլէ թահսիլը իպթիտայի մէվճուտ տըր:

Իշպու մալիւմաթը իքմալ իթմէք իչուս, Ֆրանսատան տախի պահս իտէլիմ: Պու գըթատա գրաւթ թէտրիսի խու-

սուսընտա էքսէր ըագիպէրինէ թէվաֆուգ իթմէքտէ տիր :
 Ֆրանսատա զրաաթ ուսուլը միւքէմմէլ տաիրէսինտէ թէտ-
 ըիս օլընմագտա վէ բէք կիւզէլ նէթայիճ իսթիհասլ գըլըն-
 մագտա տըր : Ալի տէրէճէ թահսիլտէն պաչգա իքինճի տէ-
 րէճէ թահսիլ իչուէն ալթը ատէտ մէքթէպ մէվճուտ տըր քի
 պուշլարտա կրինիօն , Մօնրէլիէ , Ռէն , Վէրսայ (պաղչիվան-
 ւըգ) , Մամիրօլ (սիւտճիլիք) , Սունէ (սէնայի գրաիէ) չէհըր-
 լէրինտէ տիր : Գըրգ պէշ ատէտ ամէլի գրաաթ չարապճը-
 ւըգ , պաղչէվանւըգ , սիւտճիլիք , արըճըլըգ մէքթէպի
 Ֆրանտանըն հէր թարաֆընա աչըլմըշ վէ պուշլարտա պի-
 ըինճի տէրէճէ թէտրիա իլէ իշթիզալ օլընմագտա պուլըն-
 մըշ տըր : Պունտան մատտա նիմունէ օլարագ պիլ թագըմ
 թարլալար , մէյվէ պաղչէլէրի , պէօճէք խանէլէրի վէ սաիրէ
 վար տըր : Վիլսեաթ մուալլիմլէրի , վէ խուսուսի խանէլէր
 թալէպէնին իքմալը մալիմաթընա չալըչմագտա վէ Ֆրան-
 սատա զրաաթըն թէրագգընընա պու սուրէթլէ սարֆը մէ-
 սայի իսիլմէքտէ տիր :

ԱՆԱՏՈՒՅԷ ԻԶՄԻՏ ԺԱՄԱՆԱՄ ԱՐՄՏԻՔ

[21—26 Ապրիլ]

Թ . Պիպիեանի Գարաման	1	վազոն ցորեն
» » Գոնիա	1	» »
Ճ . Գայնատանի Գարաման	1	» »
Բաթըրիքի Որգ . Սարալինի	1	» »
» » Սարըքէօյէն	3	» »
» » Գոնիա	2	» »
Ե . Աթանասիատի Գարաման	1	» »
Լազօղլու Ատաբազար	2	» եգիպտացորեն
Յ . Մարտիրոսեան Ատաբազար	1	» »
Գուճար	13	»

[Ապրիլ 28—Մայիս 3]

Ճ . Գայնատանի Գարամանէ	2	վազոն ցորեն
» » Էրէյլիէ	1	» »
Թ . Պիպիեանի Գոնիաէ	3	» »
Ագեան Եղբարց Սնճան քէօյէ	1	» »
Օ . Ֆերահեանի Մալի քէօյէ	1	» »
Յ . Մարտիրոսեանի Ատաբազարէ	5	» եգիպտացորեն
Գուճար	13	»

ԱՌԵՒՏԸ. ԲԱՌԱՐԱՆ

ՀԵՒՐԱԿՆՆԻ

Վերջին վիճակագրութեան մը համաձայն, Գար տարեկան 32 միլիոն անգլ. ոսկիի առեւտրական գործառնութիւն մը ունի: Իբր 12 միլիոն ոսկի վաճառք կը ներածէ, և 20 միլիոն ոսկիի կ'արտածէ:

Արտածելի գլխաւոր վաճառքներն են իրենց արժէքով:	
Ոսկի ձոյլ	11,000
Ագամանդ և ուրիշ թանկագին քարեր	4,500
Բուրդ	1,500
Ջայլամի փետուր	600
Թիֆթիկ	675
Պղինձ հանածոյ	300
Ոչխարի և այծի մորթ	300
Եզի մորթ	225
Ձանազանք	900

Համագումար անգլ. ոսկի 20,000

Գար կը ներածուի. —	
Նորոյթի և զարդի նիւթեր	950
Բամբակէ հիւսուածոյ	850
Մեքենայ	800
Հագուստ	650
Կաշի	500
Խահուէ	450
Մնուսդի նիւթեր	350
Բուրդէ կերպասներ	300
Թուղթ, գիրք	300
Ձանազանք	6850

Համագումար անգլ. ոսկի 12,000

Գար իր պէտքերը գլխաւորաբար կը գնէ Անգլիայէ, և իր արտադրութիւններուն մեծ մասը անոր կը ծախէ: Անգլիայէ կը ներածուի տարին 11 միլիոն ոսկիի վաճառք, իսկ Անգլիա ինք կը ներածէ 14 միլիոն ոսկիի ապրանք:

Հաղորդակցութեան նամբաներ. — Գարի մէջ 15000 քի-

լումէդր ճամբայ շինուած է: 1860ին, առաջին երկաթուղին բանեցաւ 101 քիլոմէդրի վրայ: Հիմա այդ գիծը երկարած է իբր 4000 քիլոմէդր: Երկաթուղիի երեք գլխաւոր ճիւղեր կան, մին՝ Գէրթաունէ Քիմպրլէյ (1040 քիլոմէդր), միւսը՝ Բօւթէլիզապէթէ Քօլապէրկ (500 քիլոմէդր), և երրորդը՝ Իսթլընտընէ Քիլվալ (450 քիլոմէդր): Այս գիծերուն վրայ փոխադրուած են տարին մէկ միլիոն թոնո վաճառք և 8 միլիոն ուղեւոր:

Գարբի մէջ հազարի չափ թղթատան գրասենեակներ հաստատուած են և 12000 քիլոմէդր հեռադրաթիւ: Տարին 12 միլիոն նամակ և 6 միլիոն ֆր. արժէքով 80,000 վճարագիր կը զրկուի:

ԳԱՐԵԼԱՆ. — Հիւսիսային Ամերիկայի ծովերուն մէջ կ'ապրի և հոն մեծաքանակ կը գտնուի: Այս ձուկը ունի 10—17 սնդմթր. երկարութիւն: Գարէլանը կը ծառայէ մօռիւի իբր խայծ և շատ կարեւոր նիւթ մ'է Նիւֆաունտլէնտի ձկնորսներուն համար:

ԳԱՐՈՒԱ [Capua]. — Իտալիոյ Գոմբանիա գաւառին մէջ 13,000 բնակչով քաղաք մ'է: Գլխաւոր ճարտարութիւնն է օճառ շինել:

ԳԱՐՈՒ ՍԱՂԸ [غزو] — Սըվագի նահանգին թողաւի սանճագին քաղաքէն Նիքսարի մէջ նահիյէ մըն է:

ԳԱՐՈՒՏԱՂ [غزو] — Պրուսայի նահանգին մէջ Գառաիի միւքսարքութեան էրտէկի գաղային նահիյէներէն մին է:

ԳԱՐՎԷՐ [Cap—vert]. — Ատլանտեան Ովկիանոսին մէջ տասը կղզիներու և քանի մը կղզեակներու խումբ մ'է, և Բորթուկալի գաղթավայր է: Այս տասը կղզիներն են. — Ս. Անթաօ, Ս. Վիչէնթէ, Ս. Լուցիա, Ս. Նիքօլաօ, Սալ, Պօվիսդա, Մայօ, Սանդիակօ, Ֆիօքօ և Պրավա: Գար վէճի կղզեխումբը կառավարութիւն մ'է: Գլխաւոր քաղաքն է Բրաեա, Սանդիակօ կղզիին մէջ, և ունի ընդ ամէնը 120 հազար բնակիչ:

Այս գաղթավայրին մէջ, որուն կլիման շատ վատառողջ

է և ժանտատենդը սովորական հիւանդութիւն մ'է, կը մըշակուի եգիպտացորեն, շաքարեղէգ, որթատունկ, ծխախոտ: Ունի աղի ընդարձակ հանքեր, և շրջակայ ծովերուն մէջ առատ ձուկ կը գտնուի: Առեւտուրի տեսակէտով, կարեւոր կէտ մ'է Սէն Վէնսան կղզին, Գաբվէռի կղզիներուն ամէնէն փոքրը, բայց թէ՛ կլիման բաղդատաբար տանելի է և թէ՛ նաւամատոյցն ապահով: Եւրոպական քանի մը շոգե-նաւային գիծեր հոս կը հանդիպին կանոնաւոր կերպով և վաճառք կը փոխադրեն: Այս կղզեխումբը տարին $1\frac{1}{2}$ միլիոն ֆր. ի սննդեղէն և մանիֆաթուրա կը ներածուի: Նոյն քան արժէքով ալ աղ, արմաւի իւղ և մորթ կ'արտածուի:

ԳԱԿԱՆ [Catane]. — Իտալիոյ մէջ 5000 քառ. քիլոմէթր տարածութեամբ և 688,000 բնակչով նահանգ մ'է: Կեդրոնն է համանուն ծովեզերեայ քաղաքը, որ Մէսինայէ 85 քիլոմէթր, Բալէնմոյէ 235 քիլոմէթր հեռու կը գտնուի, և 130,000 բնակիչ ունի: Այս նահանգը գլխաւորաբար երկրագործական կեդրոն մ'է. 18 միլիոն ֆր. է աւելի կ'արտադրէ տարին հետեւեալ բերքերէն. — ցորեն $1\frac{1}{2}$ միլիոն հար. լիդր, գարի 257,000, թթան 30,000 կենդինար (100 քիլո), գինի $1\frac{1}{2}$ միլիոն հարիւրալիդր, ձէթ 130,000, խոզակ 12,000, պանիր 750,000, բուրդ 200,000 քիլո, և 200,000 արջառ:

Գադանի ճարտարութեանց մէջ նշանակելի արտադրութիւն մը չկայ, թէև կան կարասիի, կտաւի գործարաններ, խաղախորդարաններ, թորանոցներ, բայց կարեւորութենէ զուրկ են:

Գադան քաղաքին մէջ մէկէ աւելի երկրագործական վարժարաններ բացուած են: Կարեւոր է այս քաղաքին համալսարանը, գինեչինութեան վարժարանը, հողագործական կաճառը (institut agraire): Ռիբոսթոյի մէջ, որ Գադան նահանգին մէջ բաւական կարեւոր քաղաք մ'է, հիմնուած է գինեգործութեան փորձառական դասեր տալու համար շտեմարան մը (cave expérimentale), և Գալթաթիբոնի մէջ երկրագործութեան գործնական վարժարան մը:

Գադան նահանգին մէջ կան անագի և բուժիչ ջուրերու

հանքեր: Ունի բաւական մեծ տարածութեամբ ծծումբի հանքեր, ուր 3000 գործաւոր կը բանին:

ԳՍ.ԴՍՆՅԱՐՕ [Catanzaro]. — Իտալիոյ մէջ նահանգ մ'է 5250 քիլոմէր տարածութեամբ և 472,000 բնակչով: Կեդրոնն է համանուն քաղաքը, որ ծովեզերքէն 14 քիլոմէր ներսը Դառէնդէ—Սէճիօ—Գալապրիա երկաթուղւոյ գծին վրայ կը գտնուի: Այս նահանգին միւս քաղաքներն են Գալապօնա, Մէլիսա, Սէն Նիգոլա, Տիւնհօ, Սդրօնկօլի:

Գաղանցարոյի գլխաւոր ճարտարութիւնն է երկրագործութիւնը: Մեծաքանակ նարինջ և լեմոն կ'արտածուի: Տարին միջին թիւով 545,000 հարիւրալիտր ցորեն, 282,000 կենդինար (100 քիլօ) վարսակ, 47,000 գարի, 100,000 եգիպտացորեն և մէկ միլիոն քիլօ պանիր և 100 հազար քիլօ ձէթ կ'արտադրէ: Ունի ալիւրի և ձէթի բաղմամբիւ աղօրիններ ու ճնշարաններ, ուր 6000է աւելի գործաւոր կը բանին: Այս նահանգին մէջ հաստապուած են երկրագործական գործնական վարժարան մը, և գինեգործութեան շրջուն դասընթացք մը:

ԳՍ.ԴԻ [Cathie]. — Չինական կշիռ մ'է = 100 գադին մէկ բիքուէ է, որ կուգայ իբր 60 քիլօ: Չինական մետաքսներու հակերը սովորաբար 80 գադի կը կշռեն, որ հաւասար է իբր 50 քիլոյի:

ԳՍ.ԴՍ [Cati կամ Catissage]. — Հիւսուածեղէնի ճարտարութեանց մէջ, կերպասը փայլեցնելու եղանակ մ'է գադին, որ ատեն մը ձեռքով և հիմա ջրաշարժ մամուլներով կ'ըլլայ: Կերպաս մը այս եղանակաւ փայլեցնելու համար, նախ երկայնքէն երկուքի կը ծալին զայն, մամուլին սեղանին վրայ կը դնեն թանձր խաւաքարտ մը և ասոր վրայ ուրիշ երկու յղկուած և վերջին ծայր ողորկ խաւաքարտեր, և յետոյ, այս երեք խաւաքարտերուն վրայ կը տարածեն կերպասին մէկ ծալքը, և ասոր երեսը կը զատեն մամուլով կերպով տաքցուած խաւաքարտով մը: Այսպէս տաքցած խաւաքարտ մ'ալ կերպասին միւս ծալքին մէջտեղ կը դնեն ու այսպէս կը շարունակեն, և ամբողջ ծրարը մամուլով կը ճնշեն, որով կերպասը լաւ մը կը փայլի:

[Կը շարունակուի]

Ն Մ ՈՅ Շ Ն Ե Ր

Առեւտրական Թղթակցութեան

KOMNOSSEMENT FUR SEESCHIFAHRT

Ich A. B. Schiffer Segelschiffe, genannt «Allemania» welches jetzt im Hamburg ladet, um nach Havre zu segeln, wo meine rechte Entlastung sein soll, bescheinige, dass ich im Raume des erwähnten Schiffs von C. D. 20 Gebinde Feinsprit 2000 kg. brutto, mit nebenstehenden Zeichen gut und wohl beschaffen empfangen habe, um nach zurückgelegter Reise im nämlichen guten Zustande abzuliefern in Havre an «Ordre» gegen Bezahlung der Fracht 40 M. pr. Tonne und der Havarie nach den York- Antwerpener Regeln. Zur Erfüllung verbinde ich meine Person, Güten, und das Schiff mit allem Zubehör, und vier Ladungsscheine unterschrieben habe, die nur für einen gelten.

Hamburg, den 10 März 1908

Մ Ո Վ Ա Յ Ի Ն Բ Ե Ռ Ն Ա Գ Ի Ր

Ես, Ա. Բ., տէրը Ալեմանիա կոչուած առագաստատանակն, որ հիմա Համպուրկ բեռ կ'առնէ և Հավր պիտի մեկնի բեռները հոն պարպելու համար, կը հաստատեմ որ այս նաւուն մէջ Ս. Տ. է ստացած եմ 20 տակառ ընտիր ալքօլ, անգուտ 2000 քիլօ, լաւ վիճակի մէջ և ստորեւ նշանակուած մառքայով: Յաջողութեամբ Հավր ժամանելուս, պարտաւոր եմ այս վաճառքները նոյն լաւ վիճակին մէջ յանձնել ի հրամանի, թօնոյին 40 մառք նաւաւարձք և Եօրք—Անվէրսի կանոններուն համաձայն ավաւրի հատուցում ստանալէ ետքը: Պայմանագրութեան կատարմանը համար անձս, գոյքս և նաւս իր յարակիցներով տրամագրելի կ'ընեմ եւ առ այդ չորս բեռնագիր ստորագրած եմ, որոնց մէկը միայն վաւերական պիտի նկատուի:

Համպուրկ 10 Մարտ 1908

Դատական Քրոնիկ

Ծովային Առեւտր. Դատարան

Տ Մ Ա Յ Ի Ս

Փաստաբան Քէմալ էֆ.ի փոխանորդեալը դատ բացած էր Պէնէտաթօ եղբայրներուն դէմ և իր վճարած 52,800 ղրշ.ին ետ տրուելը խնդրած էր:

Աղերսագիրը կարդացուելէ ետք, դատախազը բերանացի յայտարարեց որ ինք առեւտր. ընկերութեան մը տնօրէնը ըլլալով, այդ ընկերութեան Պէնէտաթօ եղբայրներուն ունեցած 52,800 ղրշ. պարտքը վճարած է, սակայն ընկերութեան միւս անդամները չեն ընդունիր այդ պարտքը, իրմէ կը պահանջեն այս գրամը և ասով ինքը պիտի հարկադրուի իր գրպանէն տուժել, ուստի կը խնդրէ որ այդ գումարը ետ առնուի Պէնէտաթօ եղբայրներէն:

Յիշուած ընկերութենէն ուրիշ երկու անդամներ տախիլը տալայի խնդրագիր մը տուած էին: Այս դատավարութեան մէջ անոնց փոխանորդը, Ֆալիզ պէյ, յայտարարեց թէ հաւանական չէ որ դատախազը այն գրամը Պէնէտաթօ եղբայրներուն իրօք վճարած ըլլայ, այլ իրենց մէջ կարգադրութիւն մը ըրած են: Որովհետեւ, ըսաւ, դատախազը այդ պարտքին վճարած ըլլալը կը յայտնէ այնպիսի թուականի մը, ուր արդէն ընկերութեան հաշիւներուն մէջ սխալներ տեղի ունեցած են, և իրենք անոնց կարգադրութեամբը կ'զբաղէին:

Պէնէտաթօ եղբայրց փաստաբանը՝ Նսուվ էֆ. պատասխանեց որ իրենց դէմ դատ բանալու պատճառ մը չկայ: Թէ՛ ընկերութեան տնօրէնը և թէ՛ տախիլը տալա եղող անդամները կը խոստովանին որ այդ գումարը մեղի պարտական են, իրենց տետրակները ու հաշուեկշիւները կը հաստատուն զայդ, որով եթէ այն գրամը գանձած են, իրենց օրինակսը պահանջքը միայն ստացած են:

Ֆալիզ պէյ պատասխանեց որ Քէմալ էֆ.ի փոխանորդեալը ընկ.եան տնօրէնը չէր, ընկ.եան գործերը կատարե-

լու, վճարումներն ու գանձումներն ընելու համար մասնա-
ւոր գործակատար մը կար, և եթէ ընկերութիւնը նոյն
գրամը վճարելու հարկ տեսնէր, անոր միջոցաւ կը վճարէր,
հետեւաբար, դատախազին ինքնաբերաբար ըրած վճարումը,
եթէ երբեք ըրած է, չեն ճանչնար:

Նախագահը հարցուց Քէմալ էֆ.ի թէ ինչո՞վ կրնայ հա-
տատել որ իր փոխանորդեալը ընկերութեան տնօրէնն էր:
Քէմալ էֆ. ցոյց տուաւ իր փոխանորդեալին տնօրէն ըլլալը
հաստատող թուղթեր:

Նախագահը, այդ թուղթերը քննելէ և խորհրդակցելէ
հոք, յայտարարեց որ Տնօրէնը գործակատարէն աւելի
ձեռնհաս է ընկերութեան մէկ պարտքը վճարելու, հետեւա-
պէս ընկերութիւնը պէտք է ընդունի անոր վճարած պարտ-
քը, սակայն պայմանաւ որ Պէնէտաթօ եղբարք երգում ընեն:
Թէ այս դատը իր և հակառակ կողմին միջեւ միւլվագաւ
ըլլալով բացուած չէ:

7 ՄԱՅԻՍ

Կարգացուեցաւ Տիգրան էֆ. Չպլաքեանի աղերսագիրը,
որով Աստուրեան էֆ.ի սէնտիքներուն դէմ դատ բացած
և իր 45 ոսկի պահանջին յիշեալին պարտուց մէջ արձա-
նագրուելը խնդրած էր:

Գատախազը յայտարարեց որ Կիրատոնէն Յակոբ էֆ.
Աղամբչեանէ իրեն փոխանցուած մուրհակով մը 45 ոսկի
կը պահանջէ: Փոխանցումին տարապն էր «վճարեցէք ի հրա-
մանի Տիգրան էֆ. Չպլաքեանի, որ իմ հաշույս պիտի գանձէ»:

Նախագահին հարցումին վրայ, սէնտիքները յայտարա-
րեցին որ Աստուրեան էֆ.ի տետրակներուն մէջ այդ գումա-
րը իբր պարտք արձանագրուած է: Սակայն ընդհ. դատախազը
դիտողութիւն ըրաւ որ Չպլաքեան էֆ. այդ տարագով փո-
խանցուած մուրհակի մը համար իբր դատախազ չի կրնար դատ
բանալ: Փոխանցումին մէջ «իմ հաշույս պիտի գանձէ» գրը-
ուած է, ասով յիշեալը չի կրնար վեճիլը բաճոճի ըլլալ և իբր
պահանջատէր այդ գումարին սնանկին պարտուց մէջ արձա-
նագրուելը խնդրել:

Նախագահը, խորհրդակցելէ հոքը, ըստ որ վաճառաւ
կաններու միջեւ սովորութիւն է այդ բաւերով մուրհակ

փոխանցել, հետեւաբար դատախազը պահանջատէր կը նկատուի և որովհետեւ սէնտիքները կը խոտտովանին թէ ալդ գումարը, սնանկին տետրակին մէջ կը գտնուի, ուստի անոր պարտուց մէջ արձանագրուելու արգելք մը չկայ:

ԴՄԱՅԻՍ

Կարդացուեցաւ Քորէսի եղբայրներուն տուած աղերսագիրը, որով Յորկի և Նիգոլի էֆ.ներէ իրենց ունեցած պահանջքին գանձուիլը կը խնդրէին:

Նախագահին հարցման պատասխանելով, դատախազեալները ըսին որ իրենք 17 տարիէ ի վեր տուեալուր կ'ընեն Քորէսի եղբայրներուն հետ, և ասոնցմէ մին խոտացած է որ այն դրամը մենէ պիտի չպահանջէր, երկար ատեն իրենց հետ գործած ըլլալնուս համար: Հետեւաբար իրենք պարտք չունին:

Դատախազեալին փոխանորդը յայտարարեց որ խոտուած մը ո՛չ նուէր է ոչ ալ պարտագերծում (իպրա): Եթէ Քորէսի եղբայրներէն մին խոտացած է այն դրամը չպահանջել, ասով դատախազեալները իրենց պարտքը վճարելէ չեն ազատիր, ուստի խնդրեց որ այն դրամին գանձուիլը վճռուի:

Նախագահը, խորհրդակցելէ ետք, օրինական գտաւ դատախազին աւարկութիւնը և պահանջուած գումարին Յորկի և Նիգոլի էֆ.ներէ գանձուիլը վճռեց:

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՄԱՆԻՑԱԹՈՒՐԱՅԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ԳԻՆԵՐԸ ԿԸ ԲԱՐՁՐԱՆԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՈՒՇԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

[ՄԱՆՁԷՍԳՐԷ ՆԱՄԱԿ]

Մեր հրապարակին վիճակը բոլորովին փոխուեցաւ երկու շաբթուան մէջ: Գիները կը բարձրանան, և ընդհանուր ոգեւորութիւն մը կայ հրապարակին վրայ: Ամերիկեան միսիկը 40 կէտ վրայ դրաւ մէկ շաբթուան մէջ, և եղաւ 6,09 բէնտ: Օրական 15—20 հազար հազ բամբակ կը ծախ-

ուի: Պիտի շարունակէ՞ գործերու այս ընթացքը և բամբակին գինը պիտի բարձրանայ տակաւին. — Այս է մեր գործի մարգիլը շահագրգռող կարեւոր հարցը, որուն ստկայն տակաւին ստոյգ պատասխան մը կարելի չէ տալ: Շատերու համար անակնկալ մ'էր այս վիճակը, և չեն կրնար հրապարակի գործունէութեան լուրջ պատճառ մը գտնել:

Մանածի և Մանիֆաթուրայի գիներն ալ վրայ դրին, լոկ բամբակի գնոյն հետեւելով: Քիչ չատ գործ ալ եղաւ: Բայց այս գործառնութիւնները պէտք չէ հիմնաւոր նկատել. գիներու անկում մըն ալ կարելի է յաւատ: Պէտք է որ մանածի և մանիֆաթուրայի հրապարակները ուղղեն բամբակի գործառնութիւնները: Անոնց սպառումին հետեւելով պէտք է բամբակին գինը բարձրանայ, մինչդեռ տտոր հաւառակը կ'ըլլայ հիմա, և բամբակին բարձրանալուն հետեւանքով միայն մանածի և մանիֆաթուրայի գիները կը բարձրանան: Ըտեկցաւ որ այս շարժու մեծաքանակ մանած ծախուեցաւ: Ճիշտ չէ ասիկա: Իրաւ է որ բաւական մանած գնեցին կը տուի գործարանները, բայց տաիկա չազգեր մանածի գործերուն և՛ գներուն վրայ: Չինաստանէ և Հնդկաստանէ եկած խնդրանքներով միայն կ'ազդուի մեր մանածի հրապարակը: Բախթով մանածներու քանի մը տեսակներէն փոքր քանակով ծախուեցաւ այս շարժու: Մանիֆաթուրայի քանի մը տեսակներէն ալ ծախուեցաւ փոքր քանակով, բայց տաիկա իր ազդեցութիւնը ունեցաւ և գործարանատէրներ յաջողեցան սուղ գնով իրենց ձեռք մնացած սթօքէն մաս մը թեթեւցնել: Ինչպէս կը տեսնուի, բամբակին գիներուն այսքան բարձրանալուն պատճառ մը չկայ, և ինչպէս շատեր կը կարծեն, եթէ բամբակի վաճառումը օրական 5—10 հազար հակի իջնէ, գիներու անկում մը անխուսափելի է, որովհետեւ, միւս կողմէ, բամբակի ներկայ տարւոյ բերքին համար ամէն ակոյճ նպատաւոր լուրեր կուգան: Օգերը լաւ են բամբակ մշակուած նահանգներու մէջ, ուր ամացած տարուընէ աւելի բամբակ մշակուած է:

ՇԵՐԱՄԻ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԹԻԻՐԲԻՈՅ ԵՒ ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՄԷՉ

ՅՐԱՆՍԱ. — Օգերուն ցրտութեան պատճառաւ, չերա-

ի աշխատութիւնք 10—15 օր, ուշացան այս տարի: Ցուրտերը բաւական վնաս պատճառեցին շերամներուն: Այս տարի անցած տարուէն նուազ շերամ բռնուած է: Առայժմ լաւ արտադրութիւն մը կ'սպասուի:

ԻՏԱԼԻԱ. — Թէեւ Մայիս ամսոյ մէջ ենք, բայց օգերը աւելան պէտք եղածին չափ չտկուած են: Արգէն շերամի մէջ սկսան և անցած տարուէն քիչ բռնուած է:

ՍՊԱՆԻԱ. — Թթենիի առատ տերեւ կայ, և աժան կը ծախուի: Մաւրիտանիոյ մէջ անցած տարուէն շատ շերամ բռնուած է, իսկ ասոր հակառակ Վալէնցիոյ մէջ բաւական նուազ: Ցուրտ օգերը վնասեցին շերամին, բայց նկատելի վնաս մը չպատճառեցին:

×

ԷՏԻՐՆԷ. — Օգերը նպաստաւոր են, թթենիները առատ տերեւ ունին: Շերամի աշխատութիւնք կանոնաւոր կերպով տուա՞յ կը տարուին:

ՍՈՒՐԻԱ. — Այս տարի մեր շերամաբոյժերը սովորականէն տասը օր առաջ գործի սկսան: Անցած տարուան չափով շերամ բռնուած է: Օգերը լաւ կ'երթան: Շերամը 3 և 4 շրջանը կ'անցընէ: Թթենիներն աղէկ տերեւ տուած են: Այս տարի առատ արտադրութիւն մը կը յուսացուի:

ՊՐՈՒՍՍ. — Անցած տարուան չափով շերամ բռնած են: Եր շերամաբոյժերը: Օգը նպաստաւոր կ'երթայ, առատ տերեւ կայ:

ՁԷՔ. — ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

	£	Ֆր.	մարք	քուրօն
3 Մայիս Շք.	109.35	22.86 ¹ / ₄	18.58	21.88
5 » Բշ.	109.35	22.86 ¹ / ₄	18.58	21.88
6 » Գշ.	109.35	22.86 ¹ / ₄	18.58	21.88
7 » Դշ.	109.35	22.86 ¹ / ₄	18.58	21.88
8 » Եշ.	109.35	22.86 ¹ / ₄	18.58	21.88
9 » Ուր.	109.35	22.86 ¹ / ₄	18.58	21.88

Օտմ. դրամատան վաճառման գիններն էին այս շաբթու. £ չէք 109.37¹/₂ Ղշ., ֆր. չէք 22.83³/₄ սանդիմ:

Առեւտուրի Կեանք

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՉ

Պաղտատի երկրագործական

ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Պաղտատի վաճառականներէն Յակոբ ԷՖ. Ստեփանեան կը գրէ մեզ Ապրիլ 14 բուով. —

Այս տարի ձմեռը բաւական կանոնաւոր անցաւ: Անձրեւները թէն առատօրէն չտեղացին, սակայն չըջակայից մէջ աւելի կանոնաւոր և առատ տեղալով, ցանքերը բաւական յաջող եղան: Վերջերս Տիգրիս գետը սաստիկ կերպով յորդելով և նորէն նախորդ տարուան նման ջուրերը դաշտերու մէջ տարածուելով, թէն կարգ մը ցանքերու աստիճան մը փնտնեւ պատճառեց, սակայն բարեբախտաբար այդ յորդումը երկար տտեն չտեւեց, այլ հազիւ 10—12 օրի չափ և ապա գետի ջուրերը իջնալով և դաշտերու մէջ տարածուածներն ալ վերստին գետին մէջ յորդելով, դաշտերը մասամբ ցամքեցան և հետզհետէ ցամքելու վրայ են, միայն մի քանի ցած և փոս տեղերու մէջ ջուրեր մնացին: Այսպէս այս ողորումը փնտաւար չըլլալէ զատ, մինչև աստիճան մը օգտակար եղաւ, որովհետև ջուրերը քաշուելէն յետոյ, բոլոր դաշտերը գեղեցիկ կանաչութեամբ սկսան ծածկուիլ, որով և աւելի նպաստաւոր եղաւ մանաւանդ ամառնային ցանքերու համար, ինչպէս շուշմայ, բրինձ, եգիպտացորեն, և ուրիշ նմանօրինակ բերքեր, որոնք միշտ առատ ջուրի կը կարօտին և հետեւաբար այս տարի խիստ արդիւնաւոր պիտի ըլլան: Դժբախտաբար կը լսուի թէ այս օրեր չըջակայից մէջ մարտի (չէքրիկէ) երեւան ելած է, և երկիւղ կայ որ մի՛ գուցէ ցանքերուն փնտսէ: Այս մասին երկրագործ դասակարգը մանաւանդ մեծ մտահոգութեան մէջ է և ամէն հնարաւոր միջոց ձեռք կ'առնուին, ազատելու համար ցանքերը այս փնտաւար միջատներէն:

ՅՈՐԵՆ ԵՒ ԳԱՐԻ. — Այս տարի արտածութեանց եղանակին, այսինքն անցնող Սեպտ., Հոկտ. և Նոյմ. ամսոց

մէջ խիստ մեծ քանակութեամբ արտածուեցան մասնաւորապէս Հնդկաստանի և Եւրոպայի համար: Ի սկզբան ցորենի մանր հատիկ տեսակին գինն էր 2000 քիլօն 1200—1300 զրուշ Օսմ. ոսկին 108էն, իսկ խոշոր հատիկներու տեսակը 1000—1050 զրուշ, գարին 650—700 զրուշ. ապա հետզհետէ համող խնդրանքները աւելնալով գները վրայ դրին, այնպէս որ ցորենի մանր տեսակը 1350—1400 և խոշոր հատիկնէրունը 1150—1200 զրշ. եղան և գարին 750—800 զրշ. ինչպէս որ ցարդ կը շարունակեն մնալ այս գիններու մէջ: Գարին քանակը աւելի քիչ գտնուելուն, ժամանակին իսկ արտածութիւնը արգելուեցաւ բարեխնամ կառավարութեան կողմէ: Իսկ ցորենի քանակը խիստ առատ ըլլալուն, արգելքի չենթարկուեցաւ և ցարդ կը շարունակուի արտածութիւնը: Ասոնց, ինչպէս նաև արտածելի միւս բոլոր բերքերու և արմտեաց գները հետզհետէ շատ աւելի պիտի բարձրանային տեղացող մեծամեծ խնդրանքներու հետեւանօք, սուկայն այդ բարձրանալուն գլխաւոր սանձը եղաւ Պաղտատէնի Պասրա փոխադրութեանց (նալլունի) գնոյն խիստ տարօրինակ կերպով բարձրանալը, որովհետև այդ միջոցին ապրանք փոխադրող երկու մեծ շոգենաւեր նորագութեան կարօտելով, նաւագործարան մտան (ցարդ աւարտած չէն, սակայն ի մօտոյ պիտի աւարտին) և միւս կողմէն ալ արտածելի խիստ մեծ քանակութեամբ բերքեր և ապրանքներ կը գտնուէին: Այս պատճառաւ, փոխադրութեանց վարձքը, որ նախորդ տարին այդ միջոցին 4—5 փարայի էր օխան և որ ի վերջոյ 1907 Մարտէն սկսեալ մինչև 2—2½ փարայի իջաւ, այս տարի ընդհակառակն 8—10 և մինչև իսկ 12 փարայի ելաւ և մօտաւորապէս երկու ամիս այսպէս մնաց, որով և ապրանքաց գիները չկարողացան աւելի առաջ երթալ, այլ ընդհակառակն իջան: Այժմ փոխադրութեանց գինն է օխան 6—7 փարայ Պաղտատէն մինչև Պասրա:

ՇՈՒՇՄԱՅ (սուսամ). — Այս տարի բերքը առատ էր և մեծաքանակ արտածուեցաւ: Եղանակին սկիզբը (Հոկտ. նոյ.) գները բաւական աժան էին, այսինքն 2000 քիլօն 2200—2300 զրուշ էր լիւրան 108ով. հետզհետէ խնդրանքները աւելնալով, մինչև 3000—3200 զրուշի ելաւ: Սակայն ի վերջոյ նալլունի ողութեան պատճառաւ գները ին-

կան և այժմ կը գտնուի մեր հրապարակին վրայ մօտառա-
բազէս 100 թօնոյի չափ և գինն է 2300—2400 դրուշ: Յա-
ռաջիկայ եղանակի բերքը բաւական առատ ըլլալ կը յու-
սացուի և գներն ալ աւելի տօմն բնականաբար:

ԻՒՂ (արարական ոչխարի).— Անցեալ տարի եղանակին
սկիզբները գները բաւական տօմն էին, այնպէս որ 25 քի-
լօն (այսինքն մէկ լիտրը) 130—135 դրուշի վաճառուեցաւ
լիրան 108էն: Ապա մեծաքանակ գնումներու և արտածու-
թեանց հետեւանօք այդ գները տակաւ վրայ դրին և եղան
150—175 և մինչև իսկ 200—210 դրշ: Այս տարի ալ իւղերը
առատ ըլլալու են, թէև այժմ իւղի բուն եղանակն է և
դեռ գներու կարեւոր անկում մը տեղի ունեցած է: Այժմու
գինն է 190—195 դրշ. 25 քիլօնոց լիտրը, սակայն այս տար-
ուան իւղերը քիչ մը ուշ մնացին և մինչև 20—30 օր չըր-
ջակայքէն աւելի առատութեամբ գալով, գները մինչև 160—
170 դրուշ ըլլալ կ'ակնկալուին:

Հալէպի Առեսք. Հրապարակք.

Հալէպի վաճառականներէն Տեարք Ս. եւ Գ. Տեմիր-
ճեան եղբ. կը գրեն մեզ Ապրիլ 28 թուով. —

Միլանի, Մարտիլիայի և Լիօնի հրապարակին խոզակի
սքօք նախորդ տարիէն անհամեմատ կերպիւ շատ է, և
ներկայ գործոց ընթացքն ալ՝ անոր հակառակ, որով այդ
մեծաքանակ սքօք մօտ ատենուան մէջ պիտի չսպառի:
Խոզակի կամ մետաքսի գներու բարձրացում՝ այս պարա-
գային մէջ՝ անյուսուլի է: Մինչև նոր բերք՝ գները այս
վիճակին մէջ պիտի մնան:

Խոզակի գինը Չինաստանի բերքին ելնելէն վերջն է որ
աւելի որոշ պիտի ըլլայ: Մեր բերքը անոնցմէ առաջ կ'ելնէ,
որով Մայիս—Յունիս ամիսներու մէջ խոզակ գները մեզ
համար պարզապէս բախտախաղ մ'է: Սակայն չենք ալ
կրնար պարտալ մնալ, ստիպուած պիտի գնենք և գէթ պի-
տի աշխատինք Եւրոպայի օրուան գնէն աւելի պակաս տա-
րանք ընել:

Խոզակը 9½ ֆրանքի բարձրացաւ: Գնող չկայ: Անուա-
նական գին մը, որ սքօքի տէրերու խաղն է:

ՄԵՏԱՔՍ. — Մեր հրապարակը դադար է, լիտրը (1017 տրամբ), Նարբերգի կամ Տիարպէքիւրի առաջին տպրանք, 500—510 զրշ. կ'արժէ: Տեղիս վաճառականք հասկցած են որ խողակի գինը անուանական է, մանաւանդ որ Անտիւքի մէջ նշանակելի քանակութեամբ ապա յանձնելի խողակ չծախուեցաւ: Մօտ առնելուն մէջ անկէ նոր մետաքս դալու գաղափարով, օրուան արժէքներով մետաքս գնողներ չիկան: Եւ եթէ հոն եղած խողակները չծախուին մինչեւ նոր բերք, մեր հրապարակին վրայ գիներն աւելի ինչալու հաւանականութիւն չի պակսիր:

ՄԱՆԱԾ. — Մանչէսթրէն եկած հեռագրերով բամբակի և մանածի բարձրացման լուրն հաղորդուած է 20 Նօմ. Համպէրը 54էն 55½ եղաւ. բայց աննշան քանակութեամբ միայն ծախուեցաւ. սթօլը շատ, սպառումը անոր հակառակ է:

ԱՆԱԳ. — Պատրաստը քիչ է. 800 տրամբ 57 զրշ. ծախուեցաւ:

ՊՂԻՆՁ. — Տեսակ չի կայ. 5 թօնօ ապա յանձնելի ծախուեցաւ, քսան օրէն հասնելիք կայ. 800 տրամբ 33 զրշ. կ'արժէ:

ԳՈՐԾԱԾՈՒԱԾ ՊՂԻՆՁ. — Այս շաբթու գաւառներէ հասաւ 400 լիտր. 1017 տրամբ 26 զրշ. ծախել կ'ուզեն:

ՆԻՇԷՏԻՐ. — Իսքէնտէրուն հասաւ տասը տակառ, հոս ալ եկաւ, 800 տրամբ 19 զրշ. կ'արժէ:

Գրուած գները միշտ Օսմանեան սակին 127 զրշ. են են: Պոլսոյ չէքը 126⅜—126⅜, Լոնտոնի չէքը 139⅜—139⅜

ՎՐԻՊԱԿ. — Թիւ 17 Բիւրակնի մէջ, քէլէ շաքարի գինը 800 տրամբ է ո՛չ թէ 8000:

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՎԱՃԱՌՔՆԵՐԸ ՄԱՐՈՒԼԻՈՅ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՅ

Մարսիլիայէ Տեաւր Les Fils de Giraud Frères կը գրեմ մեզ Մայիս 14 քուով: —

ԲՈՒՐԴ. — Լոնտոնի վերջին աճուրդին մէջ բուրդին գինը 10% անկում մը ևս կրեց, և այս պարագան ազդեց մեր հրապարակին վրայ, որ արդէն վհատեցուցիչ էր: Լուսացուած բուրդին լաւագոյն տեսակին՝ Ուրֆայի տպրանքին

գինը 200 Փր. է, և գնող չկայ: Հալէպի լուսացուած բուրգին 190 և Շամի բուրգին 175/185 Փր. կուտան առ առաւելն: Անատուլի չլուսացուած բուրգերը կ'արժեն. — Հալէպ 80/100, Էնկիւրիւ 80 Փր: Այս վերջին տեսակին, ինչպէս նաեւ Ֆաթցա—Օրտուլի լուսացուած բուրգին գինն է 175 Փր.: Մարսիլիոյ հրապարակին վրայ ընդամէնը 2000 հակ Սուրիոյ, 200 պարկ Էնկիւրիւի, 2400 պարկ Միջագետքի բուրգ սոփ կայ:

ՄՈՐԹ. — Հրապարակը թոյլ է և ապագայ գործառնութեանց մասին ստոյգ բան մը չի գիտցուիր: Մէկ կողմէ գիները կ'իյնան ու այս պատճառաւ քիչ վաճառք կը ժամանէ: միւս կողմէ, կաշիին վաճառումը դժուարացած է, և խաղախորդք հարկադրուած են վերապահութեամբ գործել: Գործերու այս վիճակէն կրնանք ենթադրել որ մեր հրապարակը պիտի չբարեփոխուի աշունէն առաջ:

Պաղտատի վաճառքներուն աղած տեսակին 50 քիւօն 60 Փր. և խամ տեսակինը 81 $\frac{1}{2}$ Փր. կ'արժէ: Այս շաբթու շատ փոքր քանակով տիրիկեան այծի մորթ ծախուեցաւ: Անատուլի 35 Փր. արժող տեսակին գինը 30/32 Փր. ի իշած է, սակայն առ այժմ գնող չկայ: Պաղտատի այծի մորթը հալէպ 1.75 Փր. կ'արժէ: Ոչխարի մորթի վրայ բնաւ գործ չկայ, հակառակ գիներուն չափէն աւելի կոտրած ըլլալուն: Տրապզոնի ապրանքին 100 քիւօն 90/75, իսկ Անատուլի միւս տեղերու ոչխարի մորթը կ'արժեն 70/75 Փր.:

ԽՈՉԱԿ. — Հրապարակին վրայ ոգեւորութիւն չկայ: Վաճառք ունեցողները ծախելու փութկոտութիւն ցոյց տալերնուն համար, խողակին գինը 25 սանդիւմ ինկաւ: Սուրիոյ Ա. տեսակէ գեղին խողակին պատրաստ վաճառքը 9 $\frac{1}{2}$, Բ. տեսակը 9.20 Փր. կ'արժէ: Յանձնելի վաճառքը 9 $\frac{1}{2}$ Փր.էն ծախելու տրամադրութիւն կայ, բայց մանարանք 9 Փր.է աւելի գին չեն տար: Անատուլի գեղին խողակին գինն է 9 $\frac{1}{2}$ Փր. պատրաստ և 9 Փր. յանձնելի վաճառքին համար: Անցեալ տարի Մայիս 1ին մեր հրապարակին վրայ 2000 քիւօ սոփ կար: Այս տարի նոյն օրը 559,800 քիւօ խողակ մթերուած էր:

ՀԱԻԿԻԹ. — Անատուլէ մեծաքանակ հաւկիթ կը ժա-

մանէ, և գիները կ'իյնան: Մուտանիայի հաւկիթը 9.65, Պոլիսի և Սամսոնիքը 6.50, Ֆաթցա և Իւնիայինը 5.75, Տրապիզոնինը 5.50 ֆր. կ'արժեն: Այս պահուս շատ քիչ հաւկիթի ճերմկուց կուգայ Չինաստանէ: Անատոլուի լաւ տեսակ հաւկիթի ճերմակը, տրամագրերի վաճառք, 5.50 ֆր. կ'արժէ:

Սուրիայի հաւկիթի գեղինին գինն էր 50 ֆր. բայց կ'երևի թէ պիտի իյնայ, որովհետեւ Չինաստանէ մեծաքանակ կը ժամանէ և աղած տեսակը 40—42 ֆր.էն կը ծախուի:

ԹՈՒՉԱԿԵՐ. — Հրապարակը փոխուած է: Փոքր քանակով վաճառումներ կ'ըլլան պատրաստ ապրանքէն, Ռօտտոլթայի տեսակը 18/18.50 և Լա Բլաթայինը 17.50 ֆր.ի, մադուած: Լա Բլաթան ալիվոէ չի ծախուիր: Ռօտտոլթայի տեսակին համար 18 ֆր. կը պահանջուի, բայց այդ գնով վաճառք չեն առներ շահագէտները: Եթէ յառաջիկայ բերքի մասին աննպաստ լուրեր հասնին և գիները իյնան, այն ատեն կը յուսացուի որ թռչնակերի վրայ գործ ըլլայ:

ՅՈՐԵՆ ԵՒ ԱԼԻԻՐ

Նախորդ շաբթու ալ ցորենին գինը հաստատ էր Եւրոպական հրապարակներու վրայ. պատճառը սա է. — Արտադրավայրերուն մէջ ցորենի սթօքը զգալապէս նուազած է, և այս պահուս շատ քիչ ցորեն բեռցած է Եւրոպա զրկուելու համար: Արդէն չաբաթէ չաբաթ նուազ վաճառք կը ժամանէ: Նախընթաց շաբթու 17,240,500 հարիւրալիզը ցորեն ներածուած էր Եւրոպա, այս շաբթու ներածուեցաւ / 16,051,500 հարիւրալիզը, որուն 9,367,000ը Անգլիա և 6,684,500ը ցամաքային Եւրոպա ստացաւ: Բացի անգլիական նաւահանդէսներէ, ուրիշ հրապարակներու վրայ ցորենի քիչ սթօք կայ: Անցեալ տարի Մայիս 1ին 19,880,000 ֆուտղը ցորեն կը գտնուէր համաշխառային հրապարակներու վրայ, այս տարի 14,880,000 ֆուտղը միայն կայ: Ներկայ տարւոյ արտադրութեան մասին նպատաւոր լուրեր կը հասնին, Ամերիկայէ զատ, և կը հաստատեն որ այս տարի անցած տարուէնէ առատ բերք պիտի ունենան:

Երկու շաբաթէ ի վեր Պոլիս ալ շատ քիչ ցորեն եկած էր: Ռուսմանիայէ երեք շաբաթէ ի վեր ցորեն չէր հասած:

Նախորդ շարժու 3000 թոնո Ռումանիայէ և 615 թոնո Անատոլուէ ցորեն եկաւ, և ծախուեցաւ ռումանական ցորենը մաքսատուրքով 56 և առանց մաքսատուրքի 45 փարայէն: Անատոլուի ցորենին գիներն են. — Կախուղ եփագրան 54½, Ա.ը 49, խառն տեսակը 45—46½ փարա: Կարծր ցորենին Ա.ը 57½, Բ.ը 56, Գ.ը 47—48 փարա օխան Օսմ. ոսկին 100 ղրուշէն:

Ալիւր. — Ժամանեց 27,538 պարկ, 15,792 պարկը Մարսիլիայէ, 6900 պարկ Վառնայէ, 3038 պարկ իտալական նուաճանգիտներէն 758 պարկ Օտենայէ, և 1050 պարկ Անատոլուի զանազան կողմերէն: Տեղական քըրմային Ա.ին պարկը կ'արժէ 100—108 ղրշ.: Ռումանական 4½ թիւերը սպառած են, Վառնայի 2 թիւը 106 ղրշ., քըրման 98—100 և Մարսիլիոյ ալիւրը կ'արժեն 88—97 ղրշ. պարկը:

ՇԱՔԱՐ. — Եւրոպական հրապարակներուն վրայ բաւական գործունէութիւն կայ: Վաճառք ունեցողներ ծախելու տրամադիր են, բայց գնողները վերապահութեամբ կը շարժին: Շաքար ոպառող մեծ հրապարակներէն քիչ խնդրանք կայ: Անգլիա այս օրերս շաքար չի գներ: Հոն շաքարին մաքսատուրքը նուազեցնելու խնդիր կայ, և վաճառականները չեն ուզեր ձեռքերնին շաքար ունենալ: Այս պատճառներով, գիները քիչ մը ինկան, բայց զրոյց ելաւ որ կարգադրուած է Անգլիոյ շաքարի մաքսին խնդիրը, մաքսին սակը նուազած է, և կը յուսացուի որ գիները հաստատ մնան:

Մեր հրապարակը ժամանեց 49 վակօն շաքար Թրիէսթէէ: Այս շարժուման համար կ'սպասուի 60 վակօն: Գիններու փոփոխութիւն չկայ:

ՈՐԱԻ ՄՈՐՔԵՐՈՒ ՀՐԱՎԱՐԱԿԸ

[9/22 Մայիս]

Աղուես. — Հրապարակին վրայ գտնուած վար տեսակ և միջակ ապրանքներէն Ռուսիա ղրկուելու համար բաւական վաճառում եղաւ, տեսակին համեմատ 23էն մինչեւ 30/35 ղրշ.: Լաւ տեսակներու խնդրանքը շատ նուազ է և պակաս գիններ կ'առաջարկուին:

Սանսար. — Անգործութիւնը կը շարունակէ, գիները բաւական ինկած են: Միջակ տեսակները 180/190 դրշ., լաւերը 200/240 կ'արժեն: Առնող կը պակսի:

Forunf. — Խնդրանք կայ, 40էն վաճառելի է:

Նապասակ. — 165/175 դրշ. ըստ տեսակին վաճառուեցան. 10¹/₂ քիւօ կշռողներ այս գիներով վերատին կրնան ծախուիլ:

ԳԱՐԻ [3—9 Մայիս]

Եօթնեկին մէջ Պոլիս հասան Անատօլուի Օսմերկաթուղիով միայն 3 վահօն և քանի մը փոքր բարթիներ Ռումանիայէն և Մէրսինէն: Մէրսինէն 146 պարկ ալ նոր հունձքէն եկաւ, մաղուած մաքուր ապրանք, և ծախուեցաւ քիլէն 16¹/₈ դշէն:

Անատօլուի գարիները կը ծախուին 35—36 փարա, ըստ տեսակի, Հայտար Փաշա մովունաին յանձնելի: Էքսդրաներու համար, նոյն պայմանով, 37—37¹/₂ փրէն խնդրանք կայ Տրապիզոնի համար: Ռումանական գարին կ'արժէ 16—17¹/₂ դրշ., Մէրսինինը 15—16 դրշ. քիլէն:

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

	Մայիս 3	Մայիս 9
Օսմ. Միացեալ	104.44	104.27
Րում. Երկաթուղի	180 ⁵ / ₈	180
Պանք Օթօման	20.30	20.70
Պանք տը Մէթըլէն	5	5
Պանք տը Սալօնիք	120	122
Օսմ. Ապահովագր. ընկ.	4.12 ¹ / ₂	4.25
Թրամուէյի բաժնեթուղթ	7.35	7.12
» Ժուլիսանո	3	2.75
» պարտաթուղթ	480	480
Տէրգօս	314	314.50
Անատ. երկաթուղի պրտթղթ.	512.50	513.50
» » Բժնեթղթ.	16.30	16.50
Մէրսին—Ատանա	16.25	16.25
Քարափ Իզմիր	586	580
» Պոլիս	432.20	434
Պալիս Գարաայտըն	442	446
Թրանսվալ	45.50	46.50

Անաստուի Գորգերու Հրապարակը

[9/22 Մայիս]

250 ճէճիմ 5 քանատ	5—7	Ֆրանք
200 քիլիմ	44—46	»
150 հին գորգ	60—65	»
450 հին գորգ	25—27	»
30 նոր գորգ	100—120	»
50 մետաքս գորգ	90—115	»
400 հին բարձ	12—18	»
500 նոր բարձ	27.5—30	»

Քիթրէի Հրապարակը

(9/22 Մայիս)

Ծախուեցաւ	22 պարկ ճերմակ	22 զրուշէն
7	»	24 »
2	»	21 »
3	» պիօնտո	16 »
34	»	

Թիմթիկի Հրապարակը

Ծախուեցաւ 190 հակ, որու 90 հակը, Գաթթէմունիի տպրանք, գնեցին Տեարք Արսէն և բնկ. 11—12էն և 100 հակը, Էսկիշէհիւրի տպրանք, գնեց Մ. Ֆօքս:

Ա.Ֆիօնի Հրապարակը

Այս շաբթու բնաւ վաճառոււմ չեղաւ:

Մեհաղներու Հրապարակը

Պղինձ. — Թէեւ գործ չեղաւ այս շաբթու, բայց սա-
կարանի մէջ պղինձին գինը մէկ անգլ. ոսկի վրայ դրաւ և
թօնօն 56,15էն 57,16 անգլ. ոսկիի ելաւ: Նիւ Եօրքի մէջ
ալ գինները բարձր են: Կենդինարը 12,50էն 12,62½ ելած է:

Երկաթ. — Հրապարակը թոյլ է և գինները ինկած: Գլիվ-
լէնտի թափցու տեսակը մէկ շիլին կոտրած է, և կ'արժէ
51 շիլին, Հէմաթիթը 61,6ի վրայ կը մնայ:

Կապար. — Հրապարակը ամուր է: Այս շաբթու բաւա-
կան խնդրանք եղաւ, թօնօն 13 անգլ. ոսկիէն 13½ի
ելաւ: Զինկոյի հրապարակը ամուր է, և կ'արժէ 20 անգլ.
ոսկի և 7 շիլին:

Մեր Պատասխանները

ՆԱՄԱԿԱԳԻՐ [Իզմիր]. — Այգիի յատուկ հիւանդութիւնը դարձանելու մասին նախապէս *Բիւրակնի* մէջ նախագրուեալան միջոցներ ցոյց տուած են, զորս անվիշակ գործադրելու է որբասունկն ազատելու համար շատ մը հիւանդութիւններէ: Երբ որբասունկերուն նոր ծլած ժամանակ անձրեւ գայ, եւ անմիջապէս ետք արեւ չբացուի, եւ կամ որբերուն ծլած ժամանակ օդը շատ չոր երբայ, այն ասեմ երբեմն առաջ կուգայ այդ հիւանդութիւնը, որու դարձանը *Բիւրակնի* մէջ մեր յիշած նախագրուեալան միջոցներն են:

ՏԻԱՐ Ա. [Պոլիս]. — Այգիի հիւանդութիւններու դէմ գործածուած *կոֆ թաշին* ընդհանրապէս չափե աւելի սեւնեւ պարունակելուն համար նուազ արգիւնաւոր կ'ըլլայ: Ահաւասիկ դիւրին եղանակ մը այդ խառնուրդն հասկնալու համար. — *կոֆ թաշին* մաս մը բան կը փերեք եւ փոքր գաւաթ մը տա ջուրի մէջ կը հալեցնէք: Յետոյ անոր վրայ թէյի քանի մը կաթիլ կը լեցնէք: Եթէ գոյնը կապոյտ մնայ, կը հետեւի որ անխառն է: Ընդհակառակն եթէ սեւնայ, խառնուրդ է:

ՍՏԱՅԱՆՔ ձեռն գրատան կողմէ հրատարակուած *ԲԵՍԻՄԼԻ ԳԱՄԻՆԻՐ* ՕՍՄԱՆԻՆ 82րդ ժողովան, Թուրք Նշանաւոր գրագէտներէն Վսեմ Ալի Սէյտի պէյի սոյն երկասիրութիւնը գրական, գիտական, գեղարուեստական, երկրագործական, վաճառականական, բժշկական, հաշուական, հանքաքանական, եւ ուրիշ 40,000ի մօտ զանազան բառերու նշանակութիւններէն զատ 3,000 պատկերներ եւ 15ի մօտ գունաւոր *tableaux*ներ պիտի պարունակէ: Հրատարակիչը ջանք չի խնայեր խնամուած ու ճաշակաւոր տպագրութեան համար: Թէ՛ պատկերներուն գեղեցկութիւնը եւ թէ տպագրական մաքրութիւնը եւրոպական նմանօրինակ բառարաններու հետ կը մրցին:

4 հատորի բաժնուած է զորին ամբողջութիւնը, որ մօտաւորապէս 5—6 ամիսէն պիտի աւարտի: Ամբողջին բաժնեգինն է Պոլսոյ համար 80, գաւառներու համար 90. ընտիր թուղթի վրայ տպագրուածը Պոլսոյ համար 100, գաւառներու համար 115 դր. : Ընդհանուրին դիւրութիւն մը ընծայելու մտածումով 8 մասնավճարներու բաժնուած է բաժնեգինը: Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել մի միայն հետեւեալ հասցէին

درسماعات باب عالی جاده سنده ۳۸ نومرو او کتبخانه جهان صاحبی تهران اقدی

Գաւառներէն իրենց հասցէն գիտցնողներուն իբր նմոյշ թիւ մը ծրարաբար կը զրկուի. որուն կողքին վրայ բացորոշ կերպով գրուած են պայմանները:

Տպագր. ԶԱՐԵՀ Ն. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ—Արտօնատէր Հ.Ս. Խ. ԻԲՐԻՃԵԱՆ

ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԵՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Պոլիս Մէհմէտ Փաշա խան թիւ 42

ԿԸ ՀԱՅԹԱՅԹԻ գաւառի վաճառականներուն
ամէն տեսակի ապրանքներ և անոնց վերաբերեալ
տեղեկութիւններ

ԿՄՍԱՆՁՆէ գաւառի խնդիրներու վերաբերեալ
տեղեկութիւններ տալ, գատերու հետա-
պնդութիւններ ընել և ձեռնհաս փաստաբաններ
գտնել

ԿԸ ՀԱՂՈՐԴԻ սպահովագրութեան վերաբերեալ
տեղեկութիւններ

ՊԱՏՐԱՍՏ է արժեթուղթերու վերաբերեալ
տեղեկութիւններ տալ և անոնց կտրոնները գտնաւ

ԿԸ ԿԱՏԱՐԻ սպահովագրական գործողութիւններ,
գրքերու, նամակադրոյթի կտրոններու պատրաստութիւնը

ԿԸ ՀԱՅԹԱՅԹԻ վաճառատուններու համար
քարտուղարներ և հաշուաւորներ

ԿԸ ՂՐԿԷ դպրոցական գաւառգրքեր ևն :

ՃՇՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ ամէն գործոց
մէջ

Յանձնարարութեանց փոխարէնը կանխիկ
պէտք է վճարել, իսկ տեղեկութեանց համար մի-
այն 10 զլշ.ի դրոշմաթուղթ պէտք է զրկել : Ա-
ռանց փոխարինութեան հարցումներ տնպատա-
խանի կր մնան :

ՆՈՐ ԼԱՄՔԱ

Եթէ ելեկարաւորն լոյսն և օդային կա-
զը յառաջգիւժած են, քարիւղի լոյսը չէ
յետադիմած : Երկար ատրիներէ ի վեր
հարտարագործութեան նիւթ ոլլայով, նոր
ու լաւագոյն եղանակներ գտնուած են : Ա-
ռոնց մէջ ամէնէն արդիւնատուրն են քարիւղի
լամպաներուն Սաքսոնիոյ մեքենաները, ո-
րոնք մէկ ժամուան մէջ 55 կրամ քարիւղ
վառելով, 80—85 մոմի լոյս կուտան : Այս
մեքենաները կը յարմարին ամէն տեղակ
լամ-
բաներու : Առանց ծախքի կրվառին վեղմիւ,
և ո՛ր է կերպով վտանգ չեն առթեր : Չեւով
Սաքսոնիական լամբայի սովորական մեքե-
նաներէն տարբերութիւն մը, չունենալով

գործածութիւնն ալ շատ դիւրին է :

Դիմել Մահմուտ Փաշա, Եալաըզ խան, Պ. Աճառեան
էֆէնտի :

THE SINGER

MANUFACTURING Cie.

ՍԻՆԿԵՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ ՊԱԼԱՏԱՆ

400Է աւելի Պաւսեոյ վկայական
Շեադրամ

Սինկերի կարի մեքենաները, իրենց առկալնութեանը համար
աշխարհի ամէն կողմը տարածուած են:

ԲՈՒՈՐ ԸՆՑԱՆԻՔՆԵՐԸ
ԲՈՒՈՐ ԴԵՐՁԱԿՆԵՐ
ԲՈՒՈՐ ԿՈՇԿԱԿԱՐՆԵՐԸ

Սինկերի մեքենայ միայն կը գործածեն

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ

Սինկերի մեքենաները կը ծախուին. —

THE SINGER

ԲՈՒՈՐ. { Շիտակ համարայ, Կայանաւորայի դիմաց
Պոնմարշէի դիմաց, 343 կրկ.

ՎԱՍԻՍԹԱՆ. { Սինկեր խան, Սինկերին հանդ
Թրամուէյի կայարանին դիմաց

ՊԱԼԱՏԱՆ. { Սուլթան Համամ, Թիւ 2
Սուլթան Պայազխո, Թրամուէյի կայարանին
դիմաց, Թիւ 13

ՍԱԲԵՏԱՆ, Զարշը Պոյու, Թիւ 120

THE SINGER

Սինկերի կեդրոնատեղին կը գտնուի Բերա, Շիտակ համարայ
Թիւ 343 կրկին, Տիւզ օզլու Սարգիս պէյի տունը:

ԱՆԿԻՆԱՄԱՎԻ ԶԵՂՅՐ

ՊԻՏԻ ԶԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

ՍՏԵՓԱՆ ՏԷՎԼԵԹԵԱՆ ՏՈՒՆԸ

Կ. Պոլիս, Էսկի-Չապիէ, Պաղատա 0թէլին տակը Թիւ
55, քաջալերուած Բիւրակին յարգոյ ընթերցողներուն, ցոյց
տուած ջերմ վերաբերումէն, կը շարունակէ գեղջեալ գինե-
րով պատրաստել իրեն ուղղուած ժ և է յանձնարարութիւն,
ըլլայ այցաքարդ, քառչոնէ կնիք, նամակի գլուխ, պահա-
րան, քամիալ, հաշուեցոյց եւն.:

100 ալյաքարթ, մէկ լեղուով 8 շրշ.

400 » 2 կամ 3 լեղուով 10 »

Բաուչուէ կնիք 1 լեղուէ 8 »

» » 2 կամ 3 լեղուէ 10 »

Փափաքողաց օրինակներ ձրի կը ղրկուին: Փոխարժէքը
կանխիկ: Բոստի ծախքը 1 շրշ:

Սինկերի մեքենաները, իրենց առկալնութեանը համար
աշխարհի ամէն կողմը տարածուած են:

ԲԻԲԼԻՅԱՆ

«بوراكن»

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Մէհմէտ Փաշա Խան, Թիւ 12

ارمنجه غزنه

درمعات محمدپاشا خان نومرو ۱۲

PURAGN

Revue Arménienne

Siamboul, Mehmed Pacha Han, N. 12

Appréciée par la Chambre
de Commerce de Cons[ple]

عقمانی تجارت اورطسی طرفندره
تقدیر اولنمشر

ՕՍՄ. ԱՌԵԻՏ. ՍԵՆԵԱԿԷՆ

ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ

Գ. ՇՐՋԱՆ

Թիւ 21

ԳՍՍՄԱՆՆԵՐ

52 Թիւի բաժնեգին 60 դր2., 13 ֆր., 5 բուլլի
26 Թիւի բաժանորդագրութիւնը եւս կ'ընդունուին
Տարեկան բաժնեգինը կանխիկ վճարողք իբր նուէր
Կ'ստանան ՎԱՃԱՌԱՄՆԻՆ. ՋԵՌԱԳԻՐԲԸ անուն պատ-
կերագարդ հրատարակութիւնը, որ զործի մարդոց
հանար անհրաժեշտ օժանդակ մ'է, իր պարունա-
կած զործնական բազմաթիւ ծանօթութիւններով.

12 U 3 U 1901

EXPOSITION COMMERCIALE 1901
LANGUES ETRANGERES

Reçoit des Internes et des Externes
De tout âge et à toute époque de l'année
Succès assurés. Diplômes. Situation procurée aux élèves
ENVOI GRATUIT DU CATALOGUE

Մ. 4. ԱՐԱՄԵՅԱՆ Եղբայր

41, Չափաւոր
4. 7 Մեծ Նոր Խան, 4. ՊՈԼԻՍ

Սոյն վաճառատանց մէջ կը գտնուին բանուածի (Broderie) վրայ ճախ տեսակներ գիւրամատչելի և անմրցելի գիւնեքով:

Ֆէլաա և աթլազի վրայ ծաղիկներ, աթլաա եօղանի քախլումներ, կրկանը, բարձի երեսներ, պողպաններ, ամբողջ կազէ և մետաքսէ բուլլուի տեսակներ, պաւ եօրիսիներ, սեհնասկներ, սիմի մետաքսով չեվիկներ:

Գաւառներէն եկած յանձնարարութիւններ փութով կը կատարենք և մինչեւ 12 օսկիի մեր տեսակներէն նմոյշներ կը ղրկենք բոլորով:

Նաեւ կը ծանուցանենք որ ճիշդ մըն ալ հաստատած ենք

ԱՌԱՆ ԵՒ ԽԻՍՏ ՇԱՀԱՒՈՐ ՍՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐՈՒ առուծարի վրայ: Կրնանք tirageներու նայիլ, couponները գանձել և տեղեկութիւններ տալ:

Գաւառային պարկեշտ գործակալներու պէտք ունինք այս ապրանքներուն համար: Դիմել վերոյիշեալ հասցէին:

6-2

ECOLE
FIGIER

PARIS

53, Rue de Rivoli, 53

SUBVENTIONNÉE PAR L'ETAT

Fondée en 1850

ECOLE PRATIQUE DE COMMERCE
ENSEIGNEMENT COMMERCIAL COMPLET
LANGUES ETRANGERES

Reçoit des Internes et des Externes

De tout âge et à toute époque de l'année

Succès assuré. Diplômes. Situation procurée aux élèves

ENVOI GRATUIT DU CATALOGUE

50-6